Организация с идеална цел,
Рег. #13849 / 97, Софийски градски съд
ул. Славянска 9 Етаж 3 , София 1000
тел./факс 980 54 84; тел. 989 49 44; E-mail: office@aip-bg.org;

СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ

АНАЛИЗ НА БЪЛГАРСКАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА Ноември 1998 Г.

Станислава Антонова

Ралица Пейчева

I. Въведение

Същност на социалното подпомагане

Правото на социално подпомагане може да бъде разгледано в две насоки:

1. Като обективно право т.е. система от правни норми, свързани с предоставянето "на помощи в пари и/или в натура" и оказването "на услуги за задоволяване на основни жизнени потребности на гражданите, когато това е невъзможно чрез труда им и притежаваното от тях имущество".

2. Като субективно право правото на социално подпомгане е гарантирано чрез конституционна разпоредба. Конституционно-правната защита включва както задължението на държавата да създаде система на социално подпомагане, така и задължението да гарантира осигуряването в неговите различни форми.

Социална помощ се отпуска само след преценка на доходите на лицето или семейството, имущественото състояние, семейното положение, здравословното състояние, трудовата заетост, възрастта и продължава само докато гражданинът не е в състояние да задоволява основните си жизнени потребности. Правото на социална помощ е лично, което означава, че гражданинът не може да го прехвърли на друго лице.

II. Нормативни актове, регламентиращи социалното подпомагане:

Регламентацията на социалното подпомагане се обхваща от:

·КОНСТИТУЦИЯТА на Република България (чл.51, ал.1)

·ЗАКОНА за социалното подпомагане (ДВ, бр. 56 от 19.05.1998 г.)[1] ;

·ПРАВИЛНИК за прилагане на Закона за социално подпомагане (Постановление № 243 на МС от 5.11.1998г.)

Целта на посочените нормативни актове е: да подпомогнат гражданите, които без

помощта на другиго не могат да посрещнат свои основни жизнени потребности, както и да "укрепват и да развиват обществената солидарност в трудни житейски състояния"

III. Финансиране на социалното подпомагане

Финансирането на социалното подпомагане се осигурява със:

·средства от общинските бюджети;

·субсидия от републиканския бюджет;

·приходи от извършване на социални услуги срещу заплащане;

·средства от фонд "Социално подпомагане", който се създава към Министерството на труда и социалната политика;

·дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;

·средства по национални и международни програми за социално подпомагане.

Независимо от начина на финансиране на социалното подпомагане, процедурата, по която се получават помощи, е уредена в Закона за социалното подпомагане и Правилника за социално подпомагане.

Социалното подпомагане се осъществява чрез:

-Предоставянето на социални помощи и

-оказване на социални услуги

IV. Социални помощи

Социалните помощи са "средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства."

IV.I. Кои лица имат право на социално подпомагане:

а/ Българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които не могат сами (или с помощта на задължените по закон да ги издържат лица) да задоволяват основните си жизнени потребности[2] поради:

·здравни;

·възрастови;

·социални;

·други независещи от тях причини.

б/ Бежанците, законно пребиваващи в Република България (ако това е предвидено в

закон или в международен договор, по който Република България е страна, напр. Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г.).

IV.II. Видове социални помощи:

·месечни;

·целеви и

·еднократни.

Всички те се раздават при едни и същи критерии. Необходимо условие за отпускане на социалните помощи е нуждаещите се лица и семейства да са адресно регистрирани и да живеят на територията на съответната община.

IV.II.1. М Е С Е Ч Н А П О М О Щ

Семейството[3] има право на месечна помощ в следните изброени случаи:

Първо: ако доходите на всички лица в семейството за месеца преди подаването на молба за помощ са по-ниски от така наречения защитен от държавата гарантиран (минимален) доход.

Защитеният от държавата минимален доход е променлива величина и се определя с акт на Министерски съвет. От 1 септември 1998 г. базовият минимален доход при определяне и отпускане на месечни помощи е в размер на 32 400 лв. (Постановление N 197 от 21.08.1998 г. за определяне на минималната работна заплата за страната и на базовия минимален доход).

Доходи означава не само трудовите възнаграждения и/или пенсиите, но и всякакви други странични парични постъпления (обезщетения, стипендии, детски надбавки, хонорари и доходи от търговска дейност и други реализирани през предходния месец суми). Доходите не включват:

-помощите;

-добавката за чужда помощ на инвалидите с определена първа група инвалидност с право на придружител;

-еднократната помощ при раждане;

-хуманитарните помощи;

-еднократните компенсации към пенсиите;

-специалните социални помощи, отпускани по порграми за спешно социално подпомагане.

При промяна в цените на енергоносителите или на базовия минимален доход, ръководителят на центъра за социални грижи изменя със заповед техния размер, което се отразява в личните картони на подпомаганите лица.

Второ: Семейството има право на месечна помощ, ако:

Обитаваното от тях собствено жилище е единствено и е с определена квадратура:

·за едно лице - едностайно;

·за двучленно и тричленно семейство - двустайно;

·за четиричленно семейство - тристайно;

·за петчленно и по-голямо семейство - четиристайно;

·за всяко съжителстващо лице - една стая.

(Това изискване не се отнася за хора с определена група инвалидност или тежко болен член на семейството, както и когато жилищата не могат да бъдат източник на допълнителни доходи).

Трето: Членовете на семейството да имат адресна регистрация и живеят на територията на общината.

Четвърто: Да нямат регистрирана фирма по Търговския закон. (През 1997 година е имало практика в някои общини да се подпомагат хора, с регистрирани фирми, които обаче подписват декларация, че не развиват дейност като търговци.)

Пето: Да нямат вземания (напр. работни заплати, хонорари), влогове, дялове и ценни книжа, чиято стойност за всеки член от семейството не надхвърля 200 000 лв.

Шесто: Да не притежават недвижима и движима собственост, която може да бъде източник на доходи. Тук не влизат вещите, които служат за обичайно потребление на лицето или семейството[4] .

Седмо: Да не са сключили договор за предоставяне на собственост срещу задължение за гледане. Това изискване не се прилага за случаите, когато поелите задължения за издръжка и гледане са вече в нетрудоспособна възраст или са станали инвалиди, безработни или учащи се.

Съществуват и няколко допълнителни изисквания, ако в семейството има безработен, а именно:

·Безработният или безработните да са регистрирани в бюрата по труда от повече от 6 м. преди подаването на молбата за социална помощ.

Този шест месечен срок не се отнася за

-учащите се, регистрирани в бюрата по труда в едномесечен срок от навършването на 16 г.;

-уволнените от казармата;

-приключилите сезонна или временна работа;

-освободените затворници;

-завършилите специални училища[5] ;

-лицата, на които е предоставен статут на бежанец.

-Безработният или безработните да не са отказали предлаганата им работа;

Да не са отказали да участват в организирани от общината програми (Напр. програми за предоставяне на социални услуги, екологични програми и програми за благоустрояване и хигиенизиране на населените места, както и курсове за квалификация и преквалификация, организирани от бюрата по труда) за не повече от 5 дни месечно

Получаването на месечни социални помощи е обвързано с полагането на общественополезен труд, освен в случаите на майчинство или когато възрастта и/или здравословното състояние на лицето (намалена трудоспособност, полагане на грижи за тежко болен член от семейството) не позволяват това.

Гражданите, за които не се изисква регистрация в бюрото по труда са следните:

-родител, полагащ грижи за дете до 3 г.;

-лице полагащо грижи за тежко болен член от семейството или за съжителстващо с него тежко болно лице;

-инвалиди;

-навършили 18 г. учащи се в средни училища.

Безработните могат да получават месечна помощ непрекъснато за срок до 3 години. Този срок може да бъде продължен след изтичане на една година от прекратяването му при условията и по реда предвидени в правилника за социално подпомагане.

н я м а т п р а в о н а м е с е ч н а п о м о щ :

·пълнолетни до 30-годишна възраст, които живеят с родителите си, и доходите на член от семейството надвишават трикратния размер на базовия минимален доход, освен в случаите, когато тези лица са инвалиди с определена първа или втора група инвалидност;

·спекулантите, установени по съответния ред;

·лицата, чиито близки са задължени по закон да ги издържат;

·лицата, настанени за повече от 30 дни в здравни, социални, учебни и военни заведения;

·учащите се в редовна, задочна и вечерна форма на обучение във висшите училища, както и учениците от частните училища, с изключение на учащите се - инвалиди;

·лица, санкционирани по установения ред за спекулативна дейност или за укрити доходи, за което има влязъл в сила акт и ако от влизането му в сила не е изтекъл срок 3 години;

·лица, които са отказали оземляване или обработване на предоставената им общинска

земя за съответната година, с изключение на лицата с намалена трудоспособност, установена от лекарска консултативна комисия (ЛКК) или от трудово-експертна лекарска комисия (ТЕЛК);

·лица, пътували зад граница на собствени разноски през последните 12 месеца, с изключение на случаите за лечение на заболяване или във връзка със смърт на член на семейството.

IV.II.2.Ц Е Л Е В И П О М О Щ И : ЕНЕРГИЙНА ЗАЩИТА И ПОМОЩ ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА НАЕМ

ЕНЕРГИЙНА ЗАЩИТА

През отоплителния сезон, който обхваща периода от 1 ноември до 30 април, могат да се получават целеви помощи при ползването на електрическа, топлинна енергия и твърдо гориво.

Социално слабите лица и семейства могат да получат безплатно 430 киловатчаса електроенергия месечно (280 кВтч дневни и 150 кВтч нощни), ако се отопляват с електроенергия, или 0.7 гигакалории месечно (това е отопляема площ от около 45 кв.м) за периода на отоплителния сезон.

Социално слабите, които имат възможност да се отопляват с твърдо гориво, имат право на два тона брикети за сезона безплатно. На всяко семейство се признават лимити за отопление, необходими за жилището което обитават. Ако апартаментите са топлофицирани, не се получава право на безплатен лимит за отопление с електроенергия и твърдо гориво.

Право на социално подпомагане за отопление имат лица или семейства, чийто доход от предходния месец е по-нисък от сбора на определения диференциран минимален доход и стойността на енергийните нормативи (левовата равностойност на 430 кВтч - 280 дневна и 150 нощна). Левовата равностойност на електрическата енергия се определя със заповед на министъра и социалната политика и на председателя на Комитета по енергетика, която се обнародва в “Държавен вестник”. Тя се изчислява като средномесечна стойност за шестте месеца на отоплителния сезон въз основа на действащите цени на електрическата енергията при започването му и предвижданите изменения в тях до края на отоплителния сезон. Такава заповед все още не е обнародвана към м. ноември 1998.

(Диференцираният минимален доход за месечно подпомагане се определя като базовият минимален доход се умножава с определени от правилника коефициенти. Размерът на коефициентите зависи от спецификата на семейството (броя на членовете на семейството, възрастта и здравословното им състояние).

При съжителстващите лица[6] , които поотделно имат право на социално подпомагане, енергийните лимити, които се поемат за сметка на държавата, могат да се удвоят, но не повече.

Финансирането на месечното подпомагане се извършва от републиканския бюджет.

ПЛАЩАНЕ НА НАЕМ

Правилникът за прилагане на Закона за социално подпомагане регламентира, наред с енергийната защита на социално слабите, и правото на месечна целева помощ за заплащане на наем. Помощ се предоставя само за наем на общински и държавни жилища. Помощта не се предоставя авансово т.е. преди извършване на плащането, а след представяне на документ. Лицата, които могат да се ползват от тази възможност трябва да отговарят на следните условия:

да са с доход до 150 на сто от диференцирания минимален доход и да са сираци (до 25-годишна възраст), завършили социални учебно-професионални заведения; или самотни стари хора над 70-годишна възраст; или самотни инвалиди с първа или втора група инвалидност; или самотни родители.

IV.II.3. Е Д Н О К Р А Т Н И П О М О Щ И

Еднократните помощи могат да бъдат отпускани веднъж годишно на едно лице или семейство при възникнали инцидентно здравни, образователни, комунално-битови и други важни потребности.

Еднократните и месечните помощи могат да бъдат предоставени и в натура: когато родителите не полагат грижи за децата си или когато паричната помощ не се използва по предназначението й. В тези случаи помощта може да се предостави чрез частично или пълно заплащане на такси в детските заведения, поемане на разходите за храна в училищни столове и обществени трапезарии; закупуване на хранителни продукти, облекло, обувки, учебни пособия и др.

Видове еднократни помощи:

а. Право на безплатно лечение в чужбина имат тези, които са получили разрешение за лечение в чужбина от министерството на здравеопазването за сметка на държавата. Помощта се отпуска еднократно и покрива разходите за лични нужди на болните и за техните придружители.

б. Право на безплатен транспорт **-** безплатно пътуване веднъж в годината - отиване и връщане, с железопътния и автобусния транспорт в страната - имат**:**

·Многодетните майки;

·Инвалидите с определена първа и втора група инвалидност, военноинвалидите и децата с тежки увреждания. За ползването на правото на безплатен транспорт трябва да се представи удостоверение, което се издава от общинската служба за социално подпомагане по местоживеене на лицата.

в. Право на месечна социална помощ за транспортно обслужване - безплатни карти за градския транспорт имат:

·Инвалидите с определена първа и втора група инвалидност;

·Инвалидите с трета група инвалидност със заболявания на краката;

·Децата с тежки увреждания от 7- до 16-годишна възраст.

Помощта е в размер 15 на сто от гарантирания минимален доход - т.е. за момента - 4 860 лв. Помощта се ползва, ако доходът на член от семейството за предходния месец е по-нисък от трикратния размер на базовия минимален доход за всеки член от семейството.

г. Право на безплатно балнеолечение имат:

·Инвалидите с определена първа група инвалидност;

·Военноинвалидите;

·Децата с тежки увреждания;

·Придружителите им.

Правото се изразява в това, че те могат да ползват един път в годината безплатна карта за балнеолечение за срок до 20 дни. Безплатната карта се осигурява със средства на общинската служба за социално подпомагане по предварителна заявка по цени за втора категория на Санаторно-курортното управление на Министерството на здравеопазването и се заплаща след представяне на документ.За да получите такава карта трябва да дадете предварителна заявка. Парите, които сте платили в санаториума, Ви се връщат след като представите документи за направените разходи. Възстановяват се разходите и за храна, но не повече от размера на базовия минимален доход.

д. Право на месечна помощ при ползване на телефон имат:

Инвалидите с определена първа група инвалидност с право на чужда помощ. Те ползват безплатно до 200 импулса, които се заплащат от общинската служба за социално подпомагане срещу представен документ.

V. Ред за отпускане на социалната помощ

Социална помощ се отпуска от ръководителя на общинската служба за социално подпомагане с писмено решение въз основа на подадена молба от нуждаещия се.

·Социалното подпомагане се осъществява от общините чрез общинските центрове за социални грижи по местоживеене.

В тези центрове всеки може да получи Молба - декларация, която трябва да бъде попълнена от пълнолетен член на семейство. Молбата за социална помощ се подава еднократно в рамките на една календарна година, а за целева социална помощ за отопление - в рамките на един отоплителен сезон.

·При промяна в условията, при които е отпусната помощта, е необходимо да се уведоми центърът за социални грижи до 7 дни.

·В общинския център за социални грижи се представят следните документи:

-служебни бележки за доходите на всички членове на семейството;

-за семейства с възстановена земеделска земя - служебна бележка от поземлените комисии за размера й;

-за инвалиди - медицинско удостоверение, протокол на Трудово експертната лекарска комисия (ТЕЛК);

-за деца с трайни заболявания или увреждания - медицинско удостоверение, протокол на ЛКК;

-уволнените от казарма - военна книжка за справка;

-за освободените затворници - удостоверение от затвора.

-документ за самоличност за справка.

Не съществува задължение за предоставяне на каквато и да било друга информация!

Общинските служби за социално подпомагане изискват необходимата им информация по служебен ред от данъчните служби, бюрата по труда, районните управления "Социално осигуряване" и от други държавни институции.

VI. Как се получава помощта?

а. Социалният работник в 10-дневен срок от постъпване на молбата прави социална анкета и изготвя мотивирано становище за това дали семейството отговаря на условията за отпускане на социална помощ.

Б. След 7 дни от извършване на социалната анкета се издава решение за отпускане или отказ за отпускане на помощта. Решението се съобщава на заинтересуваните лица в 3-дневен срок чрез писмено съобщение по пощата или устно, което се удостоверява с подпис. Промените, свързани с отпускането на социални помощи, се отразяват в личните картони на подпомаганите лица и семейства.

В. Отказът да се отпусне помощта може да се обжалва в 7-дневен срок пред ръководителя на областната служба за социално подпомагане.

Списък на лицата и семействата, придобили право на месечна социална помощ, се публикува всеки месец от общинската служба за социално подпомагане, който се обявява на видно място в сградата на общинската служба за социално подпомагане.

Месечните помощи се отпускат от първо число на месеца, в който е подадена молбата и се изплащат най-късно до края на следващия месец, с изключение на помощта за отопление, която се изплаща до 20-о число на месеца, следващ месеца, за който е отпусната помощта.

VII. Размер на помощта

·Размерът на месечната парична помощ зависи от диференцирания минимален доход и е разликата между диференцирания минимален доход и доходите на лицата или семействата от предходния месец на месеца, в който се кандидатства за подпомагане. Както вече бе споменато по-горе, диференцираният минимален доход за месечно подпомагане се определя, като базовият минимален доход се умножава с определени

от правилника коефициенти. Размерът на коефициентите зависи от спецификата на семейството (броя на членовете на семейството, възрастта и здравословното им състояние). При определяне размера на коефициентите за различните групи социално слаби приоритет е даден на семействата с деца ученици. Най-висок коефициент получава всяко дете от социално слабо семейство, което учи - по 1.5 за отоплителния сезон (при паричните помощи коефициентът му е 1.2). Пенсионер над 70 години, живеещ сам и дете-сирак получават коефициент от 1.2, както и самотен родител с деца до 16 години или, ако учат, до 18 години. Коефициент 1.2 имат и инвалидите с определена група инвалидност, както и деца с тежки телесни и душевни увреждания. За всеки един от съвместно живеещи съпрузи коефициентът е 0,9; за ненавършило пълнолетие дете в семейството - 0,9, а ако не учи и е от 7- до 16-годишна възраст - 0,5; за лице, съжителстващо с друго лице (лица) или семейство - 0,9. Живеещите сами имат коефициент единица.

диференциран минимален доход = базов минимален доход (32 400 лв.), умножен по съответния коефициент.

размерът на месечната помощ = разликата между диференцирания минимален доход и доходите на лицата и семействата от предходния месец

·Размер на месечното натурално подпомагане за тези, които се отопляват с електрическа енергия, топлоенергия и твърдо гориво:

Натуралното подпомагане се осъществява чрез осигуряване на безплатен лимит от фирмите доставчици. Лимитът е:

а/ при отопление с електрическа енергия - 430 кВтч, от които 280 кВтч дневна и 150 кВтч нощна. Право на социално подпомагане за отопление имат лица или семейства, чийто доход от предходния месец е по-нисък от определения диференциран минимален доход плюс стойността на енергийните нормативи (левовата равностойност на 430 кВтч - 280 дневна и 150 нощна). Размерът на месечната целева помощ за отопление се образува като от сбора на диференцирания минимален доход плюс определената средномесечна стойност на електрическата енергия, се извадят доходите на лицата и семействата от предходния месец.

б/ при отопление с топлоенергия - 0,7 Гкал;

в/ при отопление с твърдо гориво - 2 тона брикети местно производство за целия отоплителен период.

За осигуряване на правото на натурално подпомагане центровете за социални грижи изготвят ежемесечно списъци на правоимащите и ги представят в съответните фирми доставчици на електрическа и топлинна енергия. Семействата, които имат възможност да се отопляват с твърдо гориво, не могат да ползват безплатен лимит за електроенергия. Семействата с парно отопление нямат право на безплатен лимит за отопления с електроенергия и с твърдо гориво. Еднократната помощ до петкратния размер на гарантирания минимален доход се определя с решение на ръководителя на общинската служба за социално подпомагане.

VIII. СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

VIII.I. Същност

Социалните услуги са “дейности за подпомагане на лица и семейства, които са затруднени или не могат да задоволят свои основни жизнени потребности”. Характеризирането им като “дейност” е една от разликата им от определението на социалните помощи, които се осъществяват в пари или в натура.

VIII.II. Заплащане на социалните услуги

Докато предоставянето на социалните помощи е винаги безвъзмездно, то социалните услуги се извършват винаги срещу заплащане на такси от лицата, които ги ползват. Размерът на таксите се определя по нормативен ред (съгласно Закона за местните данъци и такси) или по договаряне. Таксите се заплащат от лицата напълно, частично (съвместно с общинската служба за социално подпомагане) или напълно от общинската служба за социално подпомагане.

Социалните услуги се извършват във или извън обичайната домашна среда. В чл.18 от Закона за социално подпомагане изрично е предвидена възможността освен държавата и общините, такива услуги да извършват и други юридически лица, включително и организации с нестопанска цел, на които се издава лиценз за извършване на дейността.

Правилникът за прилагане на закона за социално подпомагане регламентира отделните видове социални услуги, както и условията и реда за предоставяне на лицензи за извършването им. Според начина на предоставянето им, социалните услуги са:

1. услуги, които се предоставят в обичайната домашна среда чрез:

·дневни домове;

·домашен социален патронаж;

·бюра за социални услуги;

·центрове за социална рехабилитация и интеграция;

·обществени трапезарии;

·клубове на инвалида.

и

2. услуги, които се предоставят извън обичайната домашна среда и които се извършват в следните заведения:

·домове за деца и лица с физически увреждания;

·домове за деца и лица с умствени затруднения;

·социални учебно-професионални заведения;

·детски селища;

·домове за стари хора;

·домове за временно настаняване;

·приюти;

·сезонни домове.

VIII.III. Организации с нестопанска цел. раздържавяване предоставянето на социални услуги.

Със Закона за социалното подпомагане изрично се предоставя възможност частните фирми и неправителствените организациите да извършват всички дейности в областта на социалните услуги (да осигуряват помощ на деца или на лица с увреждания, на стари хора, на бездомници, на хора от замърсени райони) при партниране с държавата и общините. За извършване на дейността се изисква предварително лицензиране от Министерството на труда и социалните грижи. Предоставена е възможност на лицензираните организации с нестопанска цел при осъществяване на дейност в областта на социалните услуги да кандидатстват за средства от фонд "Социално подпомагане" след защита на проект.

Държавата и занапред продължава да плаща ползването на социални услуги от българите без доходи. Останалите хора в нужда в зависимост от доходите си заплащат диференцирани такси. Размерът им предстои да бъде регламентиран нормативно само за държавните социални заведения. При ползването на услуги в частни центрове за социални грижи таксите са предмет на договаряне между извършителя на услугата и клиента.

Хората с група инвалидност могат да ползват услугите на Съюза на инвалидите в България, който има координатори в по-големите градове на страната, Съюза на слепите, Съюза на глухите, Съюза на военноинвалидите и други организации за инвалиди.

IX. Управление на социалното подпомагане.

Дейностите по социалната политика се осъществяват от:

Министерството на труда и социалната политика в сътрудничество с общините и нестопанските организации с благотворителна и друга хуманна цел. За осъществяване на това сътрудничество се създава специален орган на централно подчинение към Министерството на труда и социалната политика с консултативни функции - Съвет за социално подпомагане. В него участват представители на отделни министерства, представители на представените на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите, както и на представители на нестопански организации с благотворителна и друга хуманна цел, работещи в сферата на социалното подпомагане.

Специализиран орган на Министерството на труда и социалната политика в областта на социалното подпомагане е Националната служба за социално подпомагане (НССП).

Функциите на НССП включват, наред с подготовката на проекти на нормативни актове по социално подпомагане, разработване на нормативи за дейността по социално подпомагане, така и ръководство и контрол на дейността на областните и общинските служби за социално подпомагане, откриване и закриване на заведения за социални услуги, предоставяне на лицензии за извършване на социални услуги.

Към Националната служба за социално подпомагане се създават областни служби за социално подпомагане. Те осъществяват методическо ръководство и контрол върху дейността на общинските служби за социално подпомагане.

Специализиран орган за социално подпомагане в общината е общинската служба за социално подпомагане. Тя е юридическо лице на издръжка от бюджета на общината. В общините с районно деление се създават служби за социално подпомагане със статут на общински. В структурата на общинската служба за социално подпомагане се включват и заведенията за предоставяне на социални услуги на територията на общината. Общинската служба за социално подпомагане осъществява на практика социалното подпомагане на територията на общината, което включва издирването и регистрирането на нуждаещите се от помощ и социални услуги лица и семейства, проверка на истинността на обстоятелствата, декларирани от лицата и семействата, подали молби за социално подпомагане, анализиране и обобщаване на потребностите от социално подпомагане. Общинските служби за социално подпомагане осъществяват дейности по: отпускане на социални помощи; предоставяне на социални услуги; финансово, административно и информационно обслужване**.** В закона изрично е записано задължението на тези служби да работят в сътрудничество с нестопанските организации с благотворителна и друга хуманна цел, физически и юридически лица.

IX.I. Обществено начало.

Чл. 35 от Закона за обществено подпомагане и чл. 31 от Правилника за социално подпомагане предвиждат възможност за създаване на обществени съвети в общините, които да оказват съдействие и помощ при извършване на дейностите по социално подпомагане, както и да упражняват обществен контрол върху тяхното осъществяване - разпределянето и изразходването на средствата. Тази идея е реализирана още с Постановление N 42 на Министерски съвет от 10 февруари 1997 г. за реализация на Програма Б-7-500 на Европейския съюз. Обществените съвети се създават по инициатива на кмета на общината или по искане на неправителствени организации. Присъствието на такива обществени съвети не е изобретение на България, а има дълбоки традиции в развитите общества - Америка, Великобритания, Западна Европа. По този начин решаването на социалните проблеми става с участието на обществен орган. Задачите на обществения съвет са свързани с изискването и получаването на информация за дейността по социално подпомагане.

XI.II. Контрол

Цялостният контрол по спазването на нормативните актове в областта на социалното подпомагане се осъществява от Министерството на труда и социалната политика.

Специализиран орган за контрол по социалното подпомагане е Инспекторатът, който се

създава към Националната служба за социално подпомагане. Инспекторите имат контролни функции, които включват правомощието да посещават без ограничение органите за социално подпомагане и местата, където се извършват дейности по социално подпомагане; да изискват обяснения и предоставяне на документи, справки и сведения; да получават пряко от подпомаганите лица необходимата информация.

[1] *урежда общите положения и принципи на социалното подпомагане*

[2] *Основни жизнени потребности са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната.*

[3] *Семейството включва съпрузите и ненавършилите пълнолетие деца, несключили граждански брак.*

[4] *вещите, които служат за обичайно потребление на лицето или семейството включват дребния земеделски инвентар, занаятчийските инструменти, битовите вещи, селскостопанските животни и приходите от тях, които служат за задоволяване на ежедневните потребности на лицата или семействата*

[5] *училища за деца с хронични заболявания и за деца със специфични образователни нужди от интернатен тип*

[6] *"Съжителстващи лица" са съвместно живеещите в едно жилище със или без родствена връзка, регистрирани на един адрес*